

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K. za pol leta 12 K. za četrt leta 6 K. in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloge naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Svečenik v narodnem življenju.

Včerajšnji »Slovenski Narod« priobčuje uvoden članek glede na dogodki v Riemannju, oziroma na borbo za slovensko bogo-služenje. Med drugim je »Narodov« članek napisal tudi ta-le izvajanja:

»Kaj bi rekli, če bi slovenski sodnik ali politični ali kateri drugi uradnik ne hotel s slovenskimi strankami obravnavati slovenski, nego bi izsilil, da se obravnava vrši nemški ali italijanski? Kaj bi rekli, če bi slovenski notar ne hotel slovenskim strankam delati slovenskih pogodb, slovenski advokat pa ne slovenskih tožb? Vse bi se dvignilo in polno opravičenega ogorčenja dotičnega stigmatiziralo kot kukavico, kot narodno izdajico.«

»Vážen faktor v narodnem življenju je tudi cerkev. Tiste narodne dolžnosti, ki jih imajo sodniki, politični in drugi uradniki, odvetaiki in notarji, trgovci in obrtniki, ravno tiste imajo tudi duhovniki, če hočejo biti res narodni.«

I seveda je tako. Stališče, označeno v teh izvajanjih, je gotovo povsem korektno. In ravno zato bi bilo jako vabljivo za nas — ako bi bili razpoloženi za rekriminacije — da bi uljudno zaprosili gospodo pri »Slov. Narodu«, da bi izvolili malce izprati avojo vest, da li niso napisali že marsikatero zasludjivke na našo adresu ravno radi tega, ker smo se vsikdar držali gori označenega stališča: da je cerkev vážen faktor v življenju naroda in da mora tudi duhovnik vršiti svojo narodno dolžnost! Zvesti temu načelu smo mi dosledno obsojali kritik: duhovnik ostani le v cerkvi in ne utikaj se v posvetne stvari! Z dolžnostjo je vsikdar spojena tudi — pravica. Kdor nima pravice, nima instrumenta, nima sredstva s katerim bi mogel vršiti svojo dolžnost. Če zahtevamo od svečenika, da bodi narodojak, da vrši svojo narodno dolžnost, da brani prava naroda in njegovega jezika — potem mu, ako smo dosledni in rodoljubni, tudi ne smemo odrekati pravice do udeleževanja na narodnem življenju in gibanju.

Ni izrecno povedano to, ali morda je menil »Narodov« članek, da duhovnik naj deluje za korist naroda, ali o tem da naj se omeja na svoj ožji cerkveni delokrog in naj ne stopa v širšo javnost. S tem nazorom bi mi nikakor ne mogli soglašati.

Proti temu nazoru govori dejstvo, da je svečenik državlján z vsemi pravicami. Za pravo svečenika do udeležbe na javnem

življenju naroda govori še posebej njegova inteligenca. Za to pravo govori specijalno v nas Slovenih na mnogih krajih neizogibna narodna potreba.

Nikdo ne more navesti nijednega veljavnega razloga za to, da bi svečenika smeli načelno izključiti iz narodnega javnega življenja.

Ali iz te pravice, ki je svečeniku neoporečna, izhaja pa njemu zopet dolžnost, da svoje javno narodno delovanje podreja javni kritiki in da ne tolmači vsake besede kritike kakor napad na njegov stan ali celo na vero in cerkev. Kjer je konkretnih slučajev, da se vrše taki napadi, tam gotovo ne bo nikdo zamerjal svečeniku, ako bo odbijal take napade. Ali, to moramo zavračati z vso odločnostjo, da bi se iz pravice in dolžnosti svečenika za udeleževanje na javnem življenju konstruiral privilegij. Proti temu se izrekamo odkrito in lojalno, kakor ne dopuščamo, da bi kateri koli stan monopoliziral naše javno življenje.

Le tam, kjer vse struje skušajo uveljavljati svoja načela, kjer vse tekmuje, da bi pomagalo skupni stvari, le tam je zdravo politično in sploh javno življenje. Nikdo, ki želi svojemu narodu krepkega razvoja, ne more želiti, da bi se naše življenje tlačilo v tesno uniformo. Tako življenje ne bi bilo življenje, ampak marazem. Mi pa potrebujemo življenja, ki bo krepko pulziralo.

Ako bi se bilo naše javno življenje uredilo v ravnokar označenem zmislu — v zmislu stališča, katerega branimo mi — v zmislu, da bo vsakdo svobodno branil svoja načela in nazore, ne da bi si radi tega ljudje in stranke odrekli mejsebojno spoštovanje: nikdar ne bi se bile naše dejavnosti razmere tako zastrupile kakor so se faktično na neizmerno škodo naroda, in to toliko oziroma na njegove borbe nasproti javnim sovražnikom, kolikor na mejsebojno notranje delovanje.

»Slovenski Narod« je izrekel v včerajšnjem svojem članku, da je tudi svečeniku dolžnost, da vrši svojo narodno dolžnost in v njegovem članku čitamo tudi to-le pasajo:

»Vsi narodno misleči ljudje so v tem edini, da je izdajica svojega slovenskega naroda, kdor ne podpira tega stremljenja za razširjanje veljave slovenskega jezika, kdor v svojem delokrogu ne dela za ta važni predpogoj slovenskega narodnega življenja.«

Zaključujemo z željo, da bi »Slov. Narod« vsikdar urejal svoje postopanje tako, da bo v soglasju s to izjavo. Mi smo uverjeni, da bo to v veliko korist za tisti ubogi narod naš, za katerega povzdgo morajo

— po izjavi »Naroda« samega — delovati tudi svečeniki, ker jih v to veže — dolžnost!!

Politični pregled.

V Trstu, 12. maja 1903.

Evrope takozvano »javno mnenje« nasproti slovanskim narodom. — Na drugem mestu omenjamo, kako glasila takozvanega javnega mnenja Evrope naravnost falotski poročajo o sedanjih dogodkih na Balkanu, kako pretvarjajo dejstva in kako mečejo blato na njih, ki prelivajo kri in umirajo junaške smrti za osvobojenje domovine, za svobodo svojega naroda... Ista glasila pa, isto javno mnenje Evrope, pa je drugod le slavilo take boritelje za svobodo.

Vzemite n. pr. v roko kako »Neue Freie Presse«, ko piše o ujedinjeni Italiji, pa boste čitali, kakim navdušenjem, kako ljubeznijo govori o »epopeji Italije«! A kako piše ravno ta list sedaj o dogodkih na Balkanu. Na eni strani popisuje narod, ki se bori za svojo svobodo, tako, kakor da so to sami barbari — prave bestije, na drugi strani pa riše krute zatiralce v najlepši luči in poje slavo vsakemu činu, ki se namaka v krvi slovanskih žrtv.... Isti nemški listi, ki so se zgražali nad krutostjo Angla-žov proti Burom, ploskajo sedaj divjanju turških oblastí. A kaj so angleške krutosti v primeri z besnenjem bestijalnih Turkov?! Se-li dogodki v Afriki sploh morejo primerjati dogodkom v Macedoniji?!

Jako lepo je nedavno temu označil zagrebški »Obzor« to vedenje te divne Evrope nasproti aspiracijam slovanskih narodov po svobodi, po človeka dostojnem življenju. — Ako čitamo — je rekel zagrebški list — zgodovino osvobojenja raznih evropskih narodov, ako si ogledujemo junaška dela prvih boriteljev, ki so užigali prvi plamen vojne za svobodo svojega naroda, pak, ako vse to sodimo se stališča humanizma, pa gotovo ne najdemo niti enega slučaja, ko bi mogli reči, da se je ta narod za časa oborožene ustaje plašil puške, bodala in sredstev, ki so sposobna, da razvnamajo bojovno strast potlačene naroda, kateremu je usoda določila, da si s potoki krvi izvojuje zaželjeno svobodo. Ni enega slučaja ne najdemo, da niso revolucije rodila in vodila najstrašnejša sredstva modernih izumov za ubijanje. Ali ne nahajamo tudi slučajev v vsej zgodovini, da bi se historik zgražal na teh sredstvih ter razgašal za razbojniké one, ki so se s tem orožjem vojevali za svojo svobodo!

kor zločinca, ki se, postavši nepotrpežljiv zbog tolikega povpraševanja, naenkrat izdaja, a potem priznava vse. Njemu je bila potreba, da pove vse, da ničesar ne zataji, ničesar ne olepša in ne oslabi — ampak, da izpove vse — vse! Ta čas ni mislil na svojo ljubezen — ne na to, ker je želel, da osvobodi dušo od svoje tajne. In skoro z nekim fanatizmom je še črneje risal svojo povest, nego je bila črna sama po sebi. Vera ga je poslušala pridržanim dihom, razprtimi očmi in brez gibanja, a roki sti se jej tako pritiskali ob mizo, da so nonti popolnoma pobledeli.

— In potem nje krasno pismo — a jaz ga nisem hotel ceniti — in potem materino pismo. Vedel sem, da umira, a jaz sem ostal trd — oh — v sneg je šla sirota, da bi si ohladila vročo bôl — in ohladile so se njene bolečine in ona žojimi — je dovršil Lev zamolkim, tresočim glasom.

— Saj — to je strašno — je vskliknila Vera za hip in ga pogledala žudnim pogledom, v isti hip bolnim, vročim in hladnim pogledom — skoro blaznim pogledom. In tedaj se je hkratu približala k njemu s svojim obrazom in mu rekla: Zakaj ste šli pripovedovati mi to — oh Lev? Ne — ne — vi niste bili taki — vi le govorite tako! —

Vzemimo le n. pr. francosko revolucijo in spomnimo se grozot, ki so se počele tedaj: a kako piše zgodovina o tej »veličastni« borbi za svobodo!!

Dandanes pa, ako katero slovanskih plemen vodi borbo za svojo svobodo, se ne gleda na to borbo s takimi naočniki. Sedaj stoji to »javno mnenje« Evrope — oziroma na razne slovanska plemena — na prastarem stališču: nas (ostalo Evropo namreč) je Bog določil za svobodo in vladanje, vas pak, da robujete in nam služite! S tega stališča motre evropski politiki vsako delo slovanskega plemena za svobodo!

To evropsko javno mnenje napada najhuje bolgarsko mladino, ki izvršuje svoje nauke na raznih zavodih, in jej očita, da ona širi med narod »razbojniške ideje«. Kakor da v družih krajih in družih narodih ni ravno ta mladina glavna povspesateljica narodnih borb! Drugod jo slave, da je prosvetljena, polna navdušenja in mladeniške moči. In tako je tudi naravno, da narodni idejali kalijo najprej v prosvetljenem delu naroda, od koder se širijo dalje v narod. Če pa mladina kakega slovanskega plemena vrši to svojo misijo, pribija jo to »javno mnenje« Evrope na križ....

Dogodki na Hrvatskem. Še prihajajo poročila o resnih izgrediv na različnih krajih Hrvatske: iz Zagreba, iz Samobora, iz Siska, iz Lokev, iz Delnice, iz Bakra, iz Sušaka itd. itd. Posebno hudi so bili izgredi na Sušaku ter po bližnjih krajih. Demonstracije so dosegle že take dimenzije, da vojaštvo domačega voja zagrebškega ne zadošča več in so pozvali na pomoč vojaštvo iz Ljubljane. Izlasti se pojavlja jeza v narodu proti madjarskim napisom na kolodvorih.

In vspricho teh dogodkov da gredo — človek ne veruje svojim očem, ko čita to — prizadevanja grofa Khuena v glavnem za tem, da bi dokazal, da je dežela prav za prav mirna, da ga narod ljubi in da so vsi ti izgredi le posamični slučaji. Temu prizadevanju primerno je zabranjena hrvatskim listom vsaka najmanjša notica o izgrediv, a zaustavljajo se tudi vse brzojavke v inozemstvo, a ko javljajo o izgrediv.

Tako dokazuje grof Khuen svojo — priljubljenost med narodom! In prav za prav — ima prav. Če inozemstvo ne dobi nič brzojavk o izgrediv, mora biti uverjeno, da je življenje na Hrvatskem prava idila, in če grof Khuen enkrat pozapre vse one, ki niso zadovoljni z njim, bo mogel reči: Sedaj je vsa dežela zadovoljna z mano...! Grof Khuen je došel v Hrvatsko pred mnogo leti kakor ban — pacifikator. In tako temeljito

O Bog — vi ste jo torej ubili — spravili v grob! Ali je niste ljubili? Oh — Lev — Lev — zakaj ste storili tako? A jaz — jaz sem — uboga Blarša — odpusti mi! — in Vera ni mogla več vzdržati v istej sobi. Skoro opotekaje se je vlekla v bližnjo temno sobo in od tam je čul Lev obupen jok in težko ihtenje ob nerazumljivem jecljanju glasnega govorjenja.

Odplazil se je neopaženo. »Vse je izgubljeno — vse je izgubljeno!« — je šepetal neprestano kakor v blaznosti. Ni pazil, da hodi po utrlih stezicah po snegu, ni občutil, da brije oster severni veter — bil je popolnoma kakor izgubljen. Molkla težka bôl mu je legla na dušo. Opirjal se ga je obup — in strah, da ga mir, ki ga je komaj pridobil na deželi, zopet zapustil, ta strah ga je mučil silno. No — vendar ni obžaloval, da je izpovedal. Vse mu je bilo, in se mu je dozdevalo, da to je moralo biti. Obžaloval je le, da nesrečna zgodba stoji med njim in Vero in da je radi nje izgubil divno deklico. Še le za uro je dospel domov v potu vseh hoje po snegu.

(Pride še.)

PODLISTEK.

98

Na rojstni zemlji.

Episla **Ksaver-Sándor-Gjalaki**; prevel **M. C. XXXI.**

Minola je že 10. ura, a še vedno sta tako sedela za mizo.

— Pravite torej, da bi se v zemljiški knjigi moglo kaj zveliči? — je vprašala Vera po daljšem molku.

— Da — more se — ali jaz sem se ravno domislil — pojdem sam v mesto — in nađejam se — tam se stvar uredi takoj.

— Vi sami pojdete? O — hvala vam, gospod Lev — kedaj in kako bom mogla poplačati vašo dobroto! Vi ste naš rešitelj!

— Ne govorite tako — jej je Lev živo segel v besed in prebledel v obrazu — jaz bi tudi več storil za vas — kaj pa je to na vse zadnje? Jaz lahko storim to. — Bilo mu je že, da bi jej povedal svoja čustva, ali zopet ni mogel. Verine oči pa so zasvetile v blaženem in močnem sjaaju.

— Nikar ne manjšajte sami... — je začela deklica po kratkem presledku, ker jej je bilo tesnobno v molku.

— In ne manjšam ničesar — se je otreseš Lev, ki se je jezil na-se, da je tak, a zopet ni rad slusal hvale. In tedaj je nadaljeval skratu in kakor v neki vročnici: — Da bi jaz svojo roko položil v plamen za vas — še ne bi storil dovolj — Jaz ne bi popravil svojega greha — jaz sem — velik krivec nasproti vašim — je iztisnil slednjič Lev zamolklo.

— Kako? — ga je vprašala Vera v začudenju. Ob prvih besedah se je bila razveselila in jih smatrala kakor začetek izjave, ali zadnjih besed jednostavno ni umela. Lev je že obžaloval, kar je rekel — ali sedaj ni hotel več umakniti. Še bledeji, nego popred in z neko nenavadno trudno mirnostjo je začel hkratu pripovedovati — začetkoma pretrgano, nejasno, skoro srditim glasom.

— Ubil sem jo — a ljubila avo se — zapustil sem jo za voljo blešča — za voljo svojega egoizma — je navalil Lev na samega sebe in v nekaki nezavesti.

— Ali kako — kako? Jaz vas ne umejem — mu je segla v besedo Vera, blede kakor on in držeča se za mizo z obema rokama. Siroti se je kar megililo in temnilo pred očmi in res ga ni umela prav. On pa je nadaljeval svojo izpoved. Bilo mu je ka-

je pomiril duhove: da je danes popolnoma udušena vsaka svoboda, da so napolnjene vse ječe, da morajo puške vojakov strahovati državljane in da bo na žrtvenik Khuenovega vladanja za »mir in red« položnih nešteto žrtev in ekzistenc. Ali naša nada je, da se tudi v hrvatskem narodu izvrši tisti psihološki proces: da vse te žrtve, te porušene ekzistence, te muke nešteti družin, in da prelita kri še-le prav spoji dosedaj razpršene narodne elemente v vojsko za pravice in neodvisnost naroda! To je veljalo v vseh narodih, kolikor jih pozna zgodovina: preko žrtev vodi pot do svobode!

Dogodki na Balkanu. Židovski listi so že na delu. Kakor so se svoječasnno, o glasoviti afēri Žida Dreyfusa složno zagnali v boj, da so tega izdajalskega Žida iztrgali iz rok pravice, tako so sedaj začeli složno in časnikarsko vojno proti ubogim macedonskim trpinom.

V naši državi vodi ta boj seveda velika dunajska Židinja »Neue Freie Presse« in za njo stopajo vsi ostali židovski listi, med katerimi zavzeča »časno« mesto tudi naš prijatelj »Piccolo«. Židi so bili sicer že začetkom gibanja nasprotni Macedoncem, a njihov strupeno židovsko sovraštvo do Macedoncev dospelo je do vrhunca po atentatih v Solunu, v tem mestu, čegar prebivalci so po veliki večini Židje. Da bi jim prirojena strahopetnost ne branila, oborožili bi se sami in šli poklat vse Macedonce od prvega do zadnjega, a ker nimajo v to potrebnega poguma, pa ščuvajo po svojih podlih listih s strupenozvijajalnimi besedami ves svet na boj proti zatiranim macedonskim Slovanom.

Dunajska »N. F. Presse« priobčuje dopis svojega solunskega poročevalca, kateri pravi, da je imel pogovor s predsednikom solunskega naglega sodišča, Edib pašo. (Da se taki pogovori porajajo večinoma v domišljiji židovskih žurnalstov, je znana stvar.)

Najprej se ta paša kaže čitateljem v simpatični luči, na kar napravlja poklon dunajski Židinj, katera da piše vedno golo resnico! Kaka pa je ta resnica, razvidno je takoj v naslednjih vrsticah, ko »N. F. Pr.« trdi, da vsa Evropa obsoja postopanje macedonskih ustašev, kar je grda, nesramna in uprav židovska laž.

Res je le to, da je proti Macedoncem in na strani Turkov vse židovsko časopisje. »N. F. P.« pravi nadalje, da bi morali ustaši pustiti na miru tuje državljane v Turčiji in svoje postopanje naperiti le proti Turkom. Kdo pa je kriv, da je Macedonija še sedaj pod turško oblastjo? Ni-li evropska diplomacija že osvojevala Macedonijo zopet izročila krvoločni Turčiji.

Iz Soluna javljajo, da so tam dobili še neko drugo mino, katere pa ustaši niso utegnili razgati. Mina je bila napravljena pod neko palačo, v kateri je nastanjenih več javnih zavodov in med istimi solunska banka in avstro-ogrška pošta.

Neki bolgarski list zatrjuje, da med Rusijo in Bolgarijo obstoji tajna pogodba, v skladu s katero bi v slučaju bolgarsko-turške vojne Rusija okupirala Bolgarijo.

Generalni inšpektor v Solunu, Hilmi pašo, je nevarno bolan. Njegova smrt bi bila velike politične važnosti.

Jako lepe stvari prihajajo sedaj na dan o turškem uradništvu. Turška vlada je obdolževala Bolgarijo, da je ona kriva macedonskega gibanja, a bolgarska vlada ima v rokah dokaze, da podkupljeni Turki in turški uradniki sami uvažajo, oziroma dopuščajo, da se uvažuje v Macedonijo streljivo, orožje in vse, kar Macedonci sploh rabijo za ustajo. Daleč je že zašla Turčija, tako daleč, da bodo tam kmalu take razmere, kakor — pri nas.

Tržaške vesti.

V popolnitet. O zadnji jezikovni zmešnjavi na našem deželnem sodišču smo že obširno pisali, a vseeno zdi se nam vredno, da spregovorimo še par besed o tej stvari.

Na tej razpravi proti dvema hrvatsko govorečima eiganoma so se torej posluževali tolmača za hrvatski jezik, ker so baje nekateri izmed sodnikov izjavili, da ne umejo hrvatskega jezika. Upoštevati pa treba, da Cigana nista govorila čiste hrvaščine, marveč sta govorila severno-istrsko narečje, ki je bolj ali manj čisti slovensščini, nego čisti hrvaščini in katero narečje razume vsak slovenski kmet. Že zadnjič pa smo neovrgljivo dokazali, da je izmed sodnikov mogel biti jedino svetovalec Mosche isti, ki je zahteval tolmača.

Znanje italijanščine pa je ravno pri tem sodniku tako minimalno, da je ni možno niti upoštevati. In vendar je tolmač temu slovenskemu sodniku tolmačil v njemu skoraj popolnoma nerazumljivi italijanščini severno-istrsko narečje, katero gospod Mosche gotovo stokrat bolje razume, nego italijanščino. Kako naj imenujemo tako postopanje? Ali je bilo torej res treba za gospoda Moscheta pozivati na razpravo tolmača? Ne, ampak tolmač se je pozval samo radi tega, da bi se delale vse mogoče zapreke slovenskim razpravam, da bi umetno delale jezikovne zmešnjave tam, kjer so dani vsi pogoji za slov. razprave proti slovenskim obtožencem.

Dove siamo? (Kje smo?) Tako vprašuje ono, v židovski službi stoječe umazano glasilo slovenskega renegata Janeza Vrha, ki sliši na ime »Gazzettino«, ko v svoji večerajšnji številki govori o slovenski predstavi v gledališču »Fenice«. Slovenskega renegata Janeza Vrha menda grozno jezi, da niso še vsi tržaški Slovenci sledili njegovemu izgledu in izdali svoj narod ter da je tu tako ogromno število zavednih Slovencev, ki o slovenskih predstavah in zabavah polnijo tudi največja tržaška gledališča. Da bi bila slovenska predstava minole nedelje slabo obiskana, bi glasilo slovenskega renegata gotovo ne sikalo svojega »mradljivega strupa«, ali dejstvo, da je bilo gledališče »Fenice« ratlačeno Slovencev, iz vseh slojev, je poglaval fanatičnim mazačem pri »Gazzettino« kri v glavo, da niti ne vedo, kaj pišejo. Falirani pisarji pri »Gazzettinu« pišejo, da morajo javna gledališča v Trstu služiti samo Tržačanom (seveda: laškimi Tržačanom), v isti številki pa nahajamo dolgo poročilo o — nemški predstavi v gledališču »Filodramatico«. V tem gledališču že od Velikonoči daja redne predstave neka dunajska operetna družba, v lanskem ali predlanskem poletju pa je v gledališču »Politeama Rossetti« gostovala celo — m a d j a r s k a operetna družba!! Mari so tudi Nemci in Madžari »triestini«? Slovenskemu odpadniku Janezu Vrhu je slovenski jezik — eksotičen! Nemški in madžarski jezik pa mu nista eksotična. Kdo bi se ne smejal? Bog mu razsvetli zmešano bučo temu ubogemu Janezu Vrhu!

Oh ti nesrečni Janez! Pišejo nam: Vi ste gotovo čitali ali čuli o nesreči, ki je zadela ubozega Janeza Vrha. Že prej nesrečen, ker je bil izgubil dar spomina, tako, da je revež pozabil svoj »zakaj«, da je bil namreč prav za prav prišel iz Gornjih Ležeč v Trst — poleg te nesreče, pravimo — je sedaj popolnoma zblaznel! Sedaj je postal mesto Janeza — Giovannin in hodi na trg z »koša«-m!

Največa nesreča pa obstoji v tem, da novopečeni Giovannin ne ve niti — kje da se prav za prav nahaja!

»Andove siamo?« (kje smo?) se revež vprašuje v predzadnjem svojem zakotnem lističu, v katerem se to znorelo teslo zgraža na tem, da je uprava gledališča »Fenice« odstopila omenjeno gledališče »neki« slovenski družbi, ki je imela minolo nedeljo tam »neko« predstavo.

Dobro, da je »naš« Janez eno najlažbejših bitij! Drugače bi si ta odpadnik morda še privoščil celo kako porejlo iz telesa svojih so-zakaj-evecev!

Mi bi, ko bi bilo vredno, vprašali tega stekliča in njegove »koševce«: »zakaj« dopuščajo, da se čisto židovsko-lahonsko gledališče »Filodramatico« že četrty teden profanira z nemškimi predstavami in »zakaj« se Janez ne zaganja tudi v upravo omenjenega židovskega gledališča?!

Denar — Janez — denar in denar — katerega pa ti nimaš — je danes sveta vladar! Treves in Canestrini sta opozorjena!

Slovesna otvoritev »Narodnega doma« pri Sv. Ivanu bo, kakor je bilo večeraj naznanjeno, dne 7. junija. Na posvetovanju minole ned. sklenili so prirediti slavnost tako: od 11. ure predpoludne in do 1. ure popoldne bo koncert v starem domu, od 1. ure do 3. bo trajal banket in od 4. ure naprej bo narodna veselica.

Radi te slavnosti so Svetoivančanje ustanovili veselilni odsek iz 21 členov, ki mora ukretni vse potrebno, da slavnost izpade čim lepše. Odsek bo imel vsako soboto ob 8. uri zvečer svoja posvetovanja.

»Pojdimo na Dunaj«. Kakor smo že večeraj na kratko omenili, je nedeljska predstava burke »Pojdimo na Dunaj« vspela v vsakem obziru izvrstno. Udeležba je bila najboljša in gledalci so se ves večer izvrstno zabavali.

Burka »Pojdimo na Dunaj« je v polnem pomenu besede prava francoska burka, katere nima zabrega namena, nego povzročati smeh in zabavo, kar je tudi dosegla v polni meri. Umetniško delo ni to in se z umetniškega stališča tudi ne more presojati. Ker je bilo čuti glasov, da so igralci močno pretiravali, moramo v njih opravičenje in v pojasnilo omeniti, da so vse one kretnje, kakor padanje na tla, vlačenje za suknje itd., v igri predpisane in je to nekaj burka za cirkus. — Tudi dramatičnemu društvu ne moremo prav nič očitati, da je uprizorilo to igro, ker po tolikih resnih igrah in žaloigrah ne škoduje, da se je uprizorila za izmeno enkrat tudi ta razposajena burka. Toliko na sploh.

Kar se tiče posameznih ulog, bile so važnejše v rokah naših pripoznanih igralcev Borovščakova, Ponikvarjeve, Odinalove, Štoke in Baceka.

Gospod Borovščakov igral je ulogo ekonoma Kertavca tako, kakor zna le on igrati komične uloge. Vsaka njegova beseda, da, vsaka njegova kretnja vzbujala je med občinstvom veselje in smeh. Videli smo že mnogo igralcev-komikov po poklicu, a marsikateri od njih se z gospodom Borovščakovem ne bi mogli kosati. V takih ulogah, kakor jo je imel v nedeljo, je g. Borovščakov dovišen. Naj le vedno tako igra, več ne zahtevamo od njega. Morda njegova igra komu ni popolnoma po volji, a to naj ga ne moti, ker je to stvar okusa.

Gospa Ponikvar je — ako se ne motimo — nastopila v nedeljo prvičkrat v popolnoma komični ulogi in se je tudi v tej ulogi pokazala na višku. Kolikor moremo soditi po dosedanjih predstavah, je po našem mnenju ona med vsemi našimi igralci in igralkami jedina, kateri se popolnoma prilagaja najrazličnejše uloge. Uloga stare device Lizabete ni ravno lahka in — prijetna, a vendar jo je ona jako dobro premisljeno in z velikim — samozatajevanjem igrala. Povdarjamo s samozatajevanjem, ker posebnost ženske je težko pripraviti do tega, da bi se radi stvari silile biti antipatične. Tudi najboljše igralke v takih slučajih padajo iz uloge in eno ali druge priliko porabijo v to, da pokažejo, da vendar niso take, kakor se kažejo. Tega se je gospa Ponikvar skrbno izogibala in za to jej gre zaslužen priznanje.

Tretji, katerega moremo brezpogojno pohvaliti, je gospod Bacek v ulogi trgovca s želodom. Slutili smo sicer že prej, da tiči v njem velika nadarjenost za komične uloge, ali v nedeljo smo se o tem tudi prepričali. Že tekom predstave slišala se je po gledališču o njem soglasna hvale; nekateri so menili, da je v dovršenosti prav blizu Borovščakovu, drugi, da je na isti stopinji in nekateri so trdili, da je Borovščakova celo prekosil. Naša naloga seveda ni ta, da bi določevali »range« posameznim igralcem, a lahko rečemo, da, čeprav ni mogoče trditviti o njem in niti ne zahtevati, da bi prekosil Borovščakova, ki ima za seboj že precejšnjo igralno rutino, vendar je izvrstno vspel v svoji ulogi in smo prepričani, da bo on ena najboljših moči — posebno v komičnih ulogah — našega gledališča. Občudoval se je posebno njegov polnodoneči krasni glas o pevanju pevskega točka.

Žal nam je, da ne moremo tudi gospoda J. Štoke (lekarnar Žule) brezpogojno pohvaliti. On je sicer jako dober igralec, a komične uloge se mu ne prilagajo ravno najbolje; v takih ulogah ne bo on nikoli dosegal takih uspehov, kakršne je že večkrat dosegel v drugih, zanj prikladnih. Največja njegova napaka je gotovo ta, da je o izbiranju ulog premalo izbirčen, s čemur si le kviri svoj renomē. S tem pa nikakor nečemo reči, da ni igral dobro, ne, marveč le to, da ni igral tako dobro, kakor navadno igra druge uloge. Da bi bil igral kdo drugi tako, kakor je igral on, bili bi popolnoma zadovoljni, a njega smatramo popolnoma resnim igralcem in zato ga sodimo nekoliko bolj strogo, ker želimo, da bi se vedno bolj spopolnjeval.

Gospica Odinal (Helena). Kaj naj rečemo o nji? Nismo zapazili posebnih napak, a vendar nam ni popolnoma ugajala.

Dozdevalo se je nekako, kakor da je bilo gledališče nekoliko preveliko za nje nežno osebo, za nje mehki glas. Nekoliko krepkejši glas, sigurnejši nastop, več živahnosti in življenja, pa bi bilo gotovo bolje. Gospica Odinal naj to upošteva in videla bo, da doseže boljši vapeh.

Približno isto — izvzemši glas — velja tudi za g. Kureta (Pavel Pravičnik). Sicer se

pa od njega ne more zahtevati, da bi delal čudeže iz tako nevhvaležne uloge. Precej dober je bil, ko je Kertavca prosil za Helenino roko.

Ravno nasprotno pa priporočamo gospodu Štularju (natakar Edvard). On bi se moral na odru nekoliko bolj brzdati, ker oder vendar ni telovadnica. Njegov patos je bil preveč karikiran in ne popolnoma na mestu.

G. Ponikvar (komisar Brus) je bil nekoliko neokreten. Njegova energija ni bila naravna, marveč malo prisiljena. Sicer je pa bila njegova igra dovoljna.

Gospica, pardon, gospod Dekleva je igral ulogo posredovalca Skobea prav dobro, le njegov nastop naj bi bil nekoliko bolj možat in ne tako mladeniški. Tudi njegova maska je kazala premladega človeka, o katerem se vendar ne more misliti, da bi vodil posredovalnico za ženitve, v kar je treba zrelega in izkušenega moža in ne tako mladega »fantiča«, ki bi komaj sam za-se dobil ženo. Toraj ponavljamo: boljše masko in bolj možat nastop.

Gg. Nardin, Regent in Cink so imeli premajhne uloge, da bi mogli oceniti njihov nastop.

Slednjič naj še enkrat omenimo, da je igra v svoji skupnosti vzbudila najboljše, kar je najbolje pričalo burno, ponovno ploskanje po vsakem dejanju. Občinstvu bi bilo gotovo ustreženo, ako bi se ta igra ponovila.

Radi velike narodne veselice na vrtu šolske družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu na praznik naših slovenskih blagovestnikov 5. julija, ob 4. uri popoldne, vršilo se je minole nedelje posvetovanje z odposlanci naših pevskih društev. Pridružje si marsikaj za kasneje čate, naznanjamo za danes našim slavnim društvom, da je bila na tem posvetovanju izražena želja, da bi nastopilo kolikor mogoče mešanih zborov. Do sedaj je prijavilo rojansko pevsko društvo »Zarja« mešani zbor »Oj planine« in Bratovščina sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu v Trstu tudi mešani zbor »Dom«. Tudi openski »Zvon« je že prijavil svojo pesem in sicer »Zastava«.

Na posvetovanju se je tudi sklenilo, da ne bo pelo nobeno društvo s spremljevanjem godbe.

Tudi skupna pesem je že določena. Ta pride zadnja na vrsto in ta je nam vsem dobro znana »Slovenec i Hrvat«. To bo gromelo na oni veselici, ko zadone iz grl naših navdušenih pevcev ti nam tržaški in okoličanski Slovencev tako priljubljeni akordi. In da bo efekt še večji, pritisnemo še mi vsi, kar nas bo objemal prostrani vrt, da nas bodo čuli daleč tja doli tudi oni gospodje, ki nočejo dati našim nedolžnim otročičem niti jedne borne slovenske šole!

Takov bodi naš odgovor! Naše mlado »Dramatično društvo« imelo je minole nedelje dan slavlja. Kakor mnogokrat, tako smo tudi v nedeljo seštevili glave svojih dragih in teh je bila taka množica, da so nas opazili tudi oni, ki nas sicer vendar in vedno ignorirajo. In če že kedaj postajajo nedosledni v tem ignoriranju, tedaj imajo za nas samo zasramovanja, psovanje in grožnje. No, mi Slovenci imamo, hvala Bogu, še precej trdo kožo ter si mislimo o tem, da sod daje od sebe, kar ima. Na tako postopanje moramo odgovoriti še z večim številom na prihodnji naši priredbi. Prihodnjo nedeljo nam se bo nudila prilika. Dobroznano naše »Slovensko pevsko društvo« priredi v nedeljo dne 17. t. m. svoj veliki koncert v istem gledališču »Fenice« z bogatim in umetniškim vspehom. Mislimo, da bi bilo odveč, ako bi hoteli to društvo še le priporočati našemu občinstvu in je pozivljati, naj se v obilnem številu odzove povabilu »Slovenskega pevskega društva«. Dajmo še enkrat — morda zadnjikrat — konstatirati, da so vsa gledališča tržaška, »Goldonice«, »Fenice«, »Politeama« in še »Verdi« zraven vendar le premajhna za naše število. Dokazimo, da smo bili, da smo in da ostanemo tu, ter da smo in bomo še dajali povoda izreku, da Slovenci »ingombranno i marcia-piedi«.

Tržačani, čujte veselo sporočilo! Ravnokar doznajemo od merodajne strani veselo vest, da bo na koncertu »Slovenskega pevskega društva« v nedeljo dne 17. t. m. v gledališču »Fenice« iz prijaznosti sodelovala tudi umetnica gospica Jaromila Gerbičeva, absolvirana gojenka praškega konservatorija, hčerka našega dobroznanege skladatelja Gerbič. Prepričani smo, da tolmačimo čustva naših čitateljev, ako kličemo umetnici iz srca: »Dobro došla!« Prihodnjič prinesemo pesmi,

katere bo cenjeni naš gost predaval na omenjenem koncertu.

Mimogredé bodi omenjeno, da se sedeži že prodajajo v kavarni »Commercio« ter se slavno občinstvo opozarja, da si jih pravočasno preskrbi.

Slovanško pevsko društvo vabi vse svoje gospičice, gospe in gg. pevce na skupno vajo, katera se bo vršila danes zvečer ob 8. uri in pol. Naproseni so vsi, da se v polnem številu vdeležijo nocojšnje vaje.

Dramatičnemu društvu sta podarila Ivanka in Franjo Klemenčič, ker nista mogla iti »na Dunaj«, 3 K. Srčna hvala!

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija v Rojanu so po zaslugi gospe Vekoslave Bavdaž pristopile gospičice Ivanka Pipan iz Zgonika, Terezija Raholin iz Ročinja in Katinka Raholin. Ker so volitve po okolišci bolj ugodno izpadle (kakor smo želeli) so darovali tej podružnici g.a Vekoslava Bavdaž, g.ca Ivanka Mugerli in gosp. Ivan Gorjup iz Rojana po 1 K.

Drage Slovenke! Zopet sem tu in trkam na vaša vrata s prošnjo, da bi sledile gori omenjenim. Pristopajte in podpirajte — po svoji moči, seveda, podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Rojanu! Komur se pretaka po žilah naša kri, je dolžan pomagati po svoji moči, da rešimo svojo dečo pred potujčenjem.

Res je, da je že velik naš narodni danek — ali sila je skrajna, a če premagamo to silo, je naša vera trdna, da nam skoro odleže in da ne bo več potrebe tolikih narodnih žrtev. V tem hipu moramo pokazati, da je čas nevarnosti našel zaveden, požrtvovalen rod na višini svoje naloge. Pradedje naši so darovali kri za svoje in domovino, mi pa moramo pomagati našemu rodu z žrtvami, s tem, da mu dame sredstev, da se bo mogel boriti za svojo ekzistenco z »uma svitlim mečem«.

V tem zmišlju bodimo, vspodbujajmo vsakogar, da se nas bo zbirala tem večja vojska požrtvovalnih mož in žena! Vsak po svoji moči in svojih prihodkih — ali vsi enaki, vsi bratje in sestre, vsi združeni v ljubezni in isti misli na — rešitev naše decele Marija.

Slavnim hrvatskim pjevačkim družtvima. Častim se javiti slavnim družtvima, da je prvi svezek mojih »Potočnica« (zbirka mjesovitih zborov) doštampan in da ga ovih danov lahko primiti ona društva, koja su se predbrojila. Društva pako, koja se nisu do sada prijavila, molim najuljudnije, da mi čim prije javiti izvole, koliko primjeraka žele od svakog pojedinog glasa.

U Zagrebu 8. svibaja 1903.

F. S. Vilhar.

Poziv na naročbo Vodnikove sohe. Izrazila se je bila želja, da naj bi dal izdelati, kakor pendant k sedaj narejeni Prešernovi sohi, tudi soho Vodnikovo v velikosti 42 cm. Stvar pa zahteva precejšnjo žrtev, zato vamim uljudno na naročanje te sohe.

Ako se oglasi vsaj 50 naročnikov, sem pripravljen preskrbeti soho.

Doprni kipi: Jurčič, Levstik, Slomšek in Vodnik v velikosti 25 cm — brez podstavka — bodo v kratkem dogotovljeni.

Naročila sprejema

Jernej Bahovec,
trgovina s papirjem in pisarniškimi potrebščinami
v Ljubljani
Sv. Petra cesta šte. 2.

Zveza slovenskih posojilnic vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v četrtek, dne 4. junja t. l. ob 10. uri predpoludne v »Narodnem domu« v Celju s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika oziroma revizorja. 3. Poročilo računskih pregledovalcev in odobrenje računa. 4. Razprava oziroma sklepi o obligatorni reviziji. 5. Določitev o izdaji Letopisa. 6. Volitev predsednika. 7. Volitev odbora. 8. Volitev pododborov. 9. Volitev računskih pregledovalcev. 10. Razni nasveti.

Opomba. Na občnem zboru ima vsaka v »Zvezi« stojiča posojilnica le en glas ter sme biti zastopana po prolaščencu. Udeležiti občnih zborov se sme pa tudi vsak člen v »Zvezi« stojiče posojilnice, toda le na posvetovanju, ne pa na glasovanju.

Zavarovalnica goveje živine v Bazovici priredi dne 1. junija, na binkoštni ponedeljek, na dvorišču gospoda Andreja Grgiča (Grga) javno tombolo, združeno s plesom. Dobitki in drugo se nanašajo pravočasno. Ako bi bilo dne 1. junija slabo vreme, odloži se tombola na dan 7. junija.

Novi odbor »Delalskega podpornega društva« bo imel svojo prvo sejo v četrtek 14. t. m. ob 8. uri zvečer.

Vabljeni so vsi gg. odborniki, namestniki, pregledovalci računov in udje razsodišča, da se te prve seje vdeležijo v polnem številu.

Predsedništvo.

Razglas. C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo nam piše:

Od 1. aprila t. l. dalje morejo se pisma, dopisnice, nadpisane pasice in karte, ki se odpošiljajo kakor tiskovine, frankovati s znamkami, katere so odtisnjene neposredno na pisemskih zavojih itd.

Odtis znamk odkrbuje osrednji kolkovski urad na Dunaju in sicer se tiskajo: a) na pisemskih zavojih znamke po 3, 6, 10, 20 in 25 st.; b) na dopisnicah znamke po 5 in 10 st.; c) na pasicah znamke po 3, 5 in 10 st.; d) na neprepognjenih kartah, ki se odpošiljajo kakor tiskovine, znamke po 3 st.

Za odtis se ne plača nikake pristojbine. Papir, uporabljen za pisemske zavoje itd., mora biti predpisane barve. Nadaljne določbe in vsa pojasnila: glede posebnih zahtev, katerim morajo predmeti z odtisnjenimi znamkami odgovarjati; glede odpošiljanja teh predmetov osrednjemu kolkovskemu uradu na Dunaju v svrhu, da natisne na iste znamke; glede tega, da je treba pridejati primerno množino materiala za poškode med tiskom; glede vračanja potem, ko so bile znamke natisnjene; glede izmenjanja nerabljivega materiala itd. — vse te določbe in pojasnila se nahajajo na vseh c. k. poštah uradih.

Za »Zavod sv. Nikolaja« je poslal na upravo našega lista g. dr. Fran Rosina v Mariboru 6 K. Hvala lepa!

Uvedenje vsakdanje poštne vožnje med Železniki in Podbrdom ob Bači. S 15. majem t. l. se uveljavlja med Železniki in Podbrdom ob Bači vsakdanja poštna vožnja v zvezi z med Železniki in Škofjeloško obstoječimi poštaimi vožnjami in sicer s sledečim voznim redom:

Odhod iz Železnikov v Podbrdo ob 8.20 dopoludne, prihod v Podbrdo ob 9.20 dopoludne. Iz Podbrda odhaja pošta ob 1.10 popoludne in prihaja v Železnike ob 4.10 popoludne.

Bedaki! Oči zanesljive strani se nam poročajo, da je sinoči okolo 8 ure redarstveni nadzornik v novi luki aretiral trojico delavcev, ker so ti prišli na delo s ponarejenimi knjižicami. Stvar je taka le: Dotičniki so se v minolem letu vpisali v »Delalsko podporno društvo« ter so plačali tednino za nekaj tednov. Kasneje so si umislili nov način plačevanja! Vpisovali so si namreč tednine sami in ponarejali podpis uradnika omenjenega društva.

Stvar se je nadaljevala do včeraj in konec tej slepariji je ta, da bodo dotičniki trpeli posledice. Kakor čujemo, se bo od sedaj bolj strogo pazilo na take poštenjake, ki škodujejo v prvi vrsti sebi, potem podjetnikom in družtvam delavcev.

Zahvala. Tisti Ivan Zadnik, tisti nesrečni delavec, ki je s svojima mrtvima rokama klasična priča, kako se dan danes praktično izvaja načelo humanitete, je prišel včeraj v našo uredništvo s prošnjo, naj v njegovem imenu usmiljenim tovarišem njegovim v »Del. podp. društvu« izrečemo zahvalo iz dna duše, ker so mu tudi letos, na občnem zboru minole nedelje, dovolili milostno mesečno podporo. Brez te podpore — pravi — bilo bi obupati njemu, njega vsega usmiljenja revni ženi in nesrečnim otročičem.

Revež ima obe roki popolnoma mrtvi, da ne more niti ganiti žojima in ga morajo celo oblačiti in slačiti ter mu dajati jesti. — Slučaj je torej grozen, ki mora pretresti dušo in vzbuditi usmiljenje v sre, če bi bilo iz kamena. Ali pri bogati družbi, ki vleče milijone subvencije od države, pri avstrijskem Lloyd, ni bilo tega usmiljenja.

Izgovarjala se je ta družba in zmagala z izgovorom, da ni dokazano, da bi bil Zadnik žrtev kake neizgode. Ali fakt je, da si je Zadnik nakopal strašno bolezen, ko je bil v službi Lloydovi. — A mi menimo, da bi družbi Lloydovi — tudi če »de jure«, po pisanim pravu, ni dolžna dati takemu siromaku nikake podpore — moral velevali, da sluša glas človekoljubja in da nesrečnemu svojem delavcu da iz usmiljenja, v kar je ne sili zakon....!

No, tisto usmiljenje, katerega ne pozna bogata družba Lloydova, goje dobra srca naših skromnih delavcev, ki praktično izva-

jajo načelo, da človek je človeku — brat, a bratu treba pomagati!

Zato se jim siromašni Zadnik zahvaljuje iz dna duše in blagoslovlja njihovo »Del. podporno društvo«.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 13. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled navedbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica San Cilino 701, hišna oprava; ulica Media 1, hišna oprava; ulica Petronio 5, (ob 11. uri) hišna oprava; ulica Petronio 5, (ob 11.1/2 uri) hišna oprava; ulica Pozzacechera 3, hišna oprava; ulica Sanita 14, les za zofe in naslonjače; ulica dell' Industria 27, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 18.6, ob 2. uri popoludne 22.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757. — Danes plima ob 9.12 predp. in ob 8.12 pop.; oseka ob 2.42 predpoludne in ob 2.45 popoludne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Vabilo na učiteljski shod,** ki bo dne 14. maja t. l. v Batujah ob 10.1/2 uri zjutraj po tem dnevnem redu: 1. Učitelj v splošni organizaciji. 2. O vzvodu, ki bi spravil naše pravne razmere v soglasje. 3. Novi carinarski tarif, podražanje živil in naše gmotno stanje. 4. V kakem tonu in taktu naj nastopa naš stan, da doseže primerne pravne razmere. 5. Posamični predlogi in nasveti.

Na občno udeležbo vabi

ODBOB
ajdovske učiteljske podružnice.

Opomnja. — Vlak odhaja iz Gorice ob 9. uri 7 min. zjutraj, odhaja iz Batuj ob 5. uri 21 min. popoludne.

× **Veselica društva »Svoboda« pri Sv. Antonu.** Predsedništvo pevsko-bralnega društva »Svoboda« pri Sv. Antonu nam naznanja, da se za minolo nedeljo naznanjena veselica radi slabega vremena ni mogla vršiti in se bo vršila v nedeljo, dne 17. t. m.

Vesti iz Kranjske.

* **Nadvojvoda Fran Ferdinand** se je včeraj zjutraj z brzovlakom pripeljal v Ljubljano in se nastanil v hotelu »pri Ljubu«. Včeraj zvečer se je odpeljal na Gorenjsko. Definitivno se nastani v Ljubljani dne 26. t. m. Na kolodvoru ni bilo predvčeraj nobenega sprejema, ker je nadvojvoda prišel v inkognitu. Na kolodvoru je nadvojvodo pričakal major pl. Flandung.

* **Nemška agresivnost na Kranjskem.** Na Dovjem se bodo dne 26. maja vršile občinske volitve. Tudi tu se Nemci — kakor poročajo »Slovenec« — pripravljajo za naskok. Ravatelj tovarne v Mojstrani se peha od moža do moža, da bi pripravil zmago nemški tovarniški stranki. Dobil jih je baje že mnogo na svojo stran, kateri so od njega odvisni in se ne zavedajo velike nevarnosti. Potrebno je torej, da se Slovenci nemudoma organizirajo proti pruskemu nasilstvu in združeni postavijo v bran. Kako bi še peli pesem o slovenskem Triglavu, ako triglavska občina pade v nemške roke?

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 12. (B) — Zbornica poslancev. — Mej došlimi spisi je interpelacija posl. Prohazka in tov. na ministrskega predsednika radi dogodkov na občinskih in deželno-zbornskih volitvah v Trstu. Dalje so med došlimi spisi interpelacije krščanskih socialistov, centruma in posl. Wolfa radi zadnjih dogodkov na tehnik in vsučilišču na Dunaju. Posl. Vogler in tov. interelirajo radi postopanja občine dunajske proti privatnim elektricitetnim družbam ter vprašujejo, kaj misli storiti minister za notranje stvari, da zavrne dunajski magistrat v meje njegove kompetence in mu zabrani posezanja v kompetence, ki pristojajo sodiščem in policijskim oblastem.

Začetkom seje je posl. Stein — sklicujoč se na zborovanje prioritarjev južne železnice — urgiral razpravo njegovega, dne 13. maja 1902 uloženega in železniškemu odseku odkazanega predloga. (Kako misli vlada varovati javne interese, ki so v nevarnosti vsled financijalnega stanja družbe južne železnice.)

Načelnik železniškega odseka izjavlja, da hoče takoj ukreniti potrebno, da bo ta odsek sklican.

Posl. David Abrahamowicz je v daljšem vprašanju izrekel svoje obžalovanje radi zadnje nesklepnosti zbornice in pomanjkljivega delovanja odsekov. Mej govorom Abrahamowiczem so Vsenemci ovirali govornika s hrupnimi protesti.

Preds. Vetter je izjavil, da vzrok temu, da je bila zadnje čase le po ena seja zbornice na teden, leži v važnih delih nagodbenega in carinarskega odseka.

Tudi on je obžaloval, da je zadnja seja zbornice po dvehurnem trajanju postala nesklepčna ter je apeliral na zbornico v smislu delavnosti zbornice in odsekov. Posl. Pernertorfer je očitil predsedniku pristranost, na kar je predsednik odgovoril, da prepušča zbornici, naj ona odgovori, da-li je bil on kedaj pristranski. Predlog posl. Herzoga, naj bi se njegov predlog, tičeči se državnopravnega stališča pripadnikov židovskega plemena, izročil odseku 27 členov in naj bi se volitev vršila v prihodnji seji — ta predlog je bil odklonjen in je bil rečeni predlog na željo predlagatelja samega odkazan ustavnemu odseku. Ministerski predsednik dr. Körber in naučni minister, vit. Hartel, sta odgovarjala na več interpelacij.

Rektorat dunajske univerze in slovenski dijaki.

DUNAJ 12. (P.) Rektor dunajske univerze ni dovolil slovenskim dijakom zborovati na univerzi. Manifestični shod za Ljubljano bo v četrtek ob 4. uri popoludne v »kath ressource« kakor izreden občni zbor »Slovenije«.

Vrednostne pošiljke za sodišča.

DUNAJ 12. (B) »Wiener Zeitung« priobčuje naredbo ministerstev za pravosodje in finance v sporazumljenju z najvišim računščem, s katero se za obsežje civilnosodnih depozitnih uradov na Dunaju, v Gradcu, Pragi in Trstu ureja dviganje za ta sodišča došli vrednostnih pošiljav in se uvajajo nakaznice v čeknem prometu poštne-hranilničnega urada ter se spopolnjujejo predpisi instrukcije depozitnih uradov.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcij lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznano

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Užgani znak na zamašku

v varstvo

proti

ponarejanju

MATTONIJA

GIESSHÜBLER

Sauerbrunn.

Gospica Marija Stanina
Matko Afrič, tobakarnar
poročena.

Ljubljana dne 10. maja 1903. Trst.

Br. 1786.

Oglas!

Ovime se daje na sveopće znanje, da će se dne 30. maja u sobotu u 10 sati predpodne obdržavati v Uredu potpisane občinske glavarstva javna dražba glede zakupa gradnje novog zvonika u Vrhu.

Izključna cena 9964.74 K.

Ponude se imadu pisnemu ili ustmeno, do 10 sati prije podne rečenog dana ovdje podneti i moraju sa jamčevinom od 10% proviđeni biti.

Proračun kao i načrt gradnje rečenog zvonika jest u vrijeme uredovnih sati u ovom uredu izložen na svači uvid.

Buzet, dne 9. maja 1903.

Glavarstvo občine Buzet.

Antun Klarić
načelnik.

JAKOB BAMBIČ

- trgovac z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno. Cenike razpošilja franco.

Na prodaj so železni okovi za okna, vrata in okna od skladišč. Naslov ulica Zonta št. 1.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Nova manufakturna prodajalnica
Cobau & Gentili
ulica delle Poste št. 8
ogel ul. Valdirivo.

Z ozirom na nakup velikanske množine blaga za sezono, ponujava: Cefir, prstne barve po nvč. 16 m. Perkal v modernih risanjih 16 .
Kotenina navadna 14 .
Kotenina 78/100 20 .
Platno angl. 78/100 17 .
Zepne rute 4 .

VELIK IZBOR:

moških in ženskih srajc, nogovic, snovij, dežnikov ter drobnarij.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

- Popolno opremljene sobe. -
Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na kolodvor ali brod v Trstu.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polni zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v smislu gesla: Svoji k svojim!

TRGANJE
v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se posluži **antirheuminega mazila**. Cena steklenice s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gl. 1.20.

KAŠELJ
preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštnino ako se denar naprej pošlje gl. 1.40. Pri zastrelkih bolečinah treba nadalje troške.

ŽIVOTNI BALZAM SALVATOR
On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni.
Cena omota 12 steklenič 2 gl. 50 nvč. 24 steklenič 4 gl. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni.

„SALVATOR“
v Varaždinu (Hrvatsko)

EPICARIN
in druga kožna mazila, od za lice, roke, solne pege, žule.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Paglianova pijača

●●● prof. Ernesta Pagliano ●●●

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na tvrdko

Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco šte. 4.

Prodajalnica ur F. Haslinger

zaprisežen izvedenec in urar c. kr. priv. južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti) nasproti šte. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše v katerikoli množini in katerikoli vrste, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.

Obuvala! Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo) Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštno naročbe se izvrše takoj. Pošiljave so poštnine proste. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada i. c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straze v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloydja.

MUZIKALIJE-

Katalogi za
Klavir
Harmonium
Gosli
Cello
Citre
Komorno godbo
Orkester
Kitaro
Pesmi
Humoristiko
Zbore
Duette, Terecste

Dela za učenje

itd. razpošilja

brezplačno

in franko

OTTO MAASS

Zaloga Muzikalij DUNAJ VI/2, Mariahilferstrasse 91

Na milijone dam

Jabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ je angleško milo sestavljeno iz 42 zlatih in svežih čest. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešmi in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnije in najboljšo sredstvo očiščenje vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešmi in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnije in najboljšo sredstvo za očiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poštuna za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno pri Ett. Zernitz ul. Stadton 2, Jos. Zigon ul. Caserma S. Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ivan Cilla, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A. Peruta ul. Geppa 14 II

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojake zavarovani znesek proti maitem odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš. 7. Telefon 469.

M. Aite

trgovina z manufakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zal go kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico maso da more v polni meri zadostiti vsem zahtoviz cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernije iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, ptov in prtičkov ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitičarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatanneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obstuje od dne vloge do dne vzliga.

Promet s čeki in nakaznicami.